

C. K. Williams

AZ ÜTÉS

Láttam, ahogy egy férfi megüt egy koldust,
egy orrfacsaró, szutykos,
de valójában korántsem elviselhetetlen
koldust. Bár ő csak megérintette hátulról,
azért, hogy megállítsa,
ettől a férfi összezavarodott,

és vaktában odavágott az öklével,
gondolkodás nélkül –
de hát ettől nem lett csak még rosszabb? –
és megütötte a koldust, erősebben,
mint ahogy akarta, ha
akarta volna, a mellkasán.

Rögtön tudta, láttam rajta,
hogy hibát követett el;
a koldus, úgy spiccesen,
ahogy volt, megsértődött,
felháborodott, de megbánta-e
a férfi, amit tett,

a koldus méltósága vagy
saját ártatlanságának
elnyerésével töltött évei miatt,
melyek most már mit sem érnek,
vagy azért, mert valójában
kissé tényleg megrémült?

A koldus ordítani kezdett,
a férfi elgondolkodott,
adjon-e neki valami pénzt,
de sejtette, hogy a koldus csak

fölényesen visszautasítaná,
így inkább dühös arcot vágott.

Meggyorsította lépteit, és miközben
a koldus szavai szüntelenül záporoztak rá,
a férfi hirtelen olyannak látta magát
és a koldust, mint két atom,
két semmi, ahogy elhalad egymás
mellett vagy egymáson át.

Hogy vánszorgunk, töprengett,
egyik céltalan órából a másikba,
az egyik feloldhatatlan bizonytalanságtól
a másikig, míg végül csak
a borzasztó rettegés marad
tulajdon létezésüinktől.

Az jutott eszébe, amit
egy híres gondolkodó is kigondolt egyszer,
miközben megelevenedett előtte a kép
egy ifjúról, akit az örültekházában látott,
„...teljesen idióta, a falon,
egy polcon ül”.

„Ez volnék én”,
mondta a bölcs kétségbeesve,
mikor megjelent előtte saját elméje,
ahogy reménytelenül vergődik
a valóság hömpölygő áradata fölött,
vég nélkül, hiába.

A CSÉSZE

Vajon mi zajlott le bennem akkor, gyerekkoromban,
mikor anyám reggeli kávézása vad gyűlöletet és kétségbesést ébresztett
bennem?

A teste minden nap belegörbült az indulatba, hogy ott kell hagynia
az ágycát,
már-már halálosan sápadt, rúztalan arccal
állt a tűzhely előtt, és várt, míg a kávéfőző kis tornya ki nem apadt,
azután megtöltötte a csészéjét, és átbotorkált a konyhán.

Az asztalnál csészéjét a kistányérra tette, tejet töltött, leült,
kieresztett egy sóhaj, mely telve volt valami nemkívánt felelősség-
gel, amit soha nem értettem,
és megint felemelte a csészét.

Ekkor mindig egy apró szünet, mintha tudatosan figyelnie kellett
volna, hogy kezének és szájának mozgását összehangolja,
azután az ajkai tapogatózva megnyúltak, rugalmasan, mint a főem-
lősök farka,

és egyetlen, a tökéletlenül hatástalanított gravitáció miatt szörcsögő
szíppantással *megragadták* a folyadékot.

Aztán, úgy grimaszolva, mintha olvadt fémet öntene magába –
mindig grimaszolt, mindig azt gondoltam: hát soha nem tudja, hogy
milyen forró lesz? –

megtartott nagyjából egy kanálnyit a fogai mögött, még mielőtt egy
vaskos korttyal lenyelte volna.

Vaskosan, túl vaskosan:

belül valahogy biztosan megváltozatta a kávé halmazállapotát, vala-
mi még viszkózusabb, lávaszerű elixírré.

Azután hálásan megereszkedett a válla.

És ekkor a tekintete is felemelkedett, hogy egy, a fejem mögötti
pontra fókuszálhasson,

mintha ilyenkor mindig olyasmi jutott volna eszébe, amiről csak egy
ennél tágasabb térben lehet elmélkedni.

Kétszer csinálta végig az egészet, mindig kétszer, aztán letette a kávé.
A porcelánkatlanban meglöttyent az egyenruha-barna főzet felszíne –
vajon felforralja-e még anyám szenvedélye? – majd megnyugodott.

... én sosem nyugodhattam meg, mert végig kellett nézmem, fejből
tudtam, mi következik,
a keze ismét ráereszkedett, a feje megint fölé hajolt,
majd újra az a kibírhatatlan szürcsölés, az az elmosódó tekintet.
Vergődtem, megvadultam, kalapált a szívem.
Volt akkoriban egy kifejezés, hogy 'megmondalak': erre vágytam én
is, hogy *megmondhassam* őt valaiknek,
hogy valaki velem együtt tanúja legyen a szörnyűségnek, amit velem
tett.
Mit tettem magammal? Vagy ő énvelem?
Jaj, biztos, hogy ő énvelem!

RÉDER FERENC fordításai

* A fordítások a PIM Babits Mihály Műfordítói ösztöndíj segítségével
készültek.

A versek közléséhez a kiadó (<https://us.macmillan.com/>) hozzájárult.